

A Fischer-Lányok A Kertben

A Fischer lányok az 1900-as évek elején, a kertben: Ilus, Irén, Anna és az édesanyám, Lujza.

Irén egy ideig Pusztatenyőn dolgozott a nagybirtok irodájában. Minden valószínűség szerint az uradalomban szólalt valaki a nagypapának, hogy szükség van ott egy irodistára.

Ilus feljárt Pestre, hogy operaénekesnő legyen. Az Akadémián zongorázni és énekelni tanult. Nagyon szép, lágy alt hangja volt. Ezt a tanulást olyanszerűen kell elképzelni, mint ma a levelező tagozatot. Bizonyos időközönként -- talán havonta -- Pesten volt, aztán hazavonatozott Csókára, és otthon naponta sokat gyakorolt. Zongoratanári képesítést szerzett, és noha gyönyörűen énekelt, színpadon sosem szerepelt, olyan lámpalázás volt. Csak templomokban énekelt, a szegedi zsinagógában is, a katolikus templomban, a híres szegedi Dómban, de mindig elbújva az orgona mögött. Csak őt ne lássák, és ő se lásson senkit. Ő az a nagynéném, aki mielőtt férjhez ment volna, katolizált. Nem a maga jószántából, a Ráday család akarata szerint. Persze így is ő volt abban a családban a "kócos zsidó lány". Ezen az sem változtatott, ha a fodrász minden hajszálát külön-külön igazította is be. A férje, doktor Ráday László törvényszéki bíró volt. Rokona volt a főispán, és azt mondta neki: "Légy szíves, segíts, Ilucit is elvinnék." Ez a főispán segített Ilusnak is, anyámnak is. Nekik végül nem sárga, hanem fehér csillagot kellett hordaniuk.

Anna -- Ancsika -- postai tisztviselő volt. Mivel titkos telefonokat is kellett továbbítania, kötelezték rá, hogy az eredeti Fischer nevet magyarra cserélje. Így lett ő Ágoston Anna. Ancsika gyerekként magántanuló volt, anyám tanította, elvégeztette Ancsikával a négy polgárit, anyám készítette fel a vizsgákra. Magyarakanizsára járt vizsgázni. És amikor leérettségizett [A polgári iskolát nem érettségi zárta. -- A szerk.], anyám akkor jött el Csókáról Szegedre, a nagynénjéhez, Schwartz Terézéhez. Ancsika később Szegeden lett telefonos kisasszony. Egy viharban, amikor villámcsapás érte a vezetéket, fél fülére megsiketült.